

„Edinost“

Iz vsakega enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnice brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo povsemne številke po 6 stotink (3 avč.); v eni Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osemrtnice in javne zahvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbe.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Še nekoliko besed o „Zavodu sv. Jeronima“ s pravnega stališča.*

13. septembra 1901.

Razsodba v pravdi o motenju posesti še ni izrečena! Italijanske novine vendar že vedo, da razsodba izreče: »essere avvenute lo spoglio violente«, ali da Pazman vendar ne bo več namesčen v posest... Tako? »Neue Freie Presse« od dne 13. t. m. donesa o tej stvari uvoden članek, od početka do zaključka naperjen proti nam, ki pa vendar izrečno pripoznavamo, da gre tu za čin, ki je »unleugbar begangener Hausfriedensbruch.« Italijanski sodnik priznava torej (kakor pišejo italijanske novine) rektoru Pazmanu, ki se je nahajal v poštenu in resnični posesti, toliko pravice, kolikor Alaceviehu, katerega obtežuje »unleugbar begangener Hausfriedensbruch.« !!!

»Chi è stato videntemente od occultamente spogliato dal possesso, qualunque esso sia, di una cosa mobile od immobile, può entro l'anno dal sofferto spoglio chiedere contro l'autore di esso di venir reintegrato nel possesso medesimo.« — »La reintegrazione deve ordinarsi dal giudice, premessa la citazione dell'altra parte, sulla semplice notorietà del fatto, senza dilazione e con la maggior celerità di procedura, contro qualsiasi persona, fosse anche il proprietario delle cose di cui si è patito lo spoglio.«

Tako se glasita §§ 695 in 696. italijanskega državljanstva zakonika (Codice civile del Regno d'Italia). Nekoliko tolmačenja! »A costituire lo spoglio basta la violenza morale la quale si verifica sempre che, transcurandosi il magistrato, si agisce contro la volontà del possessore« (Cass. Torino 1887.) »Infatti, a costituire la violenza nel senso di questo articolo, non è necessaria una violenza tale che costituisca un reato.« (Cass. Palermo 1887.)

Da se po obstoječem pravu onega, ki je z nasiljem udril v tujo posest, mora takoj iztirati, in to, ne da bi čakali na sodnivo razsodbo, ampak administrativnim putem (po policiji, redarjih itd.), to je načelo, katero

*) Med tem je bila razsodba že izrečena, kakor je razvidno iz političnega pregleda. Vendar je ta članek še vedno velike aktuelnosti z obzirom na ono, kar je bilo in kar se pride. Saj o glavni točki — reintegrazione in possesso — bo odločeno še le 21. t. m. Op. uredništva.

PODLISTEK

Zaradi njene drznosti.

Spisala Vanda.

Ljubila sta se iskreno. Njuna ljubezen je bila čista. Najblajša čustva so jima polnila dušo. Njiju sreči sta se kar mahoma spoznali in umeli in se združili. Prišlo je kakor elementaren dogodek.

Ne da bi bilo jedno bitje z besedo govorilo drugemu o tem, kar čuti sree. Jedno in drugo teh dveh bitij ostajalo je tiho v svoji resničenosti, požrtvovalnem, globokem nagnenju. Ali bila je zvesto. Ni bilo besed, a umeli stiti se. Tako tiho, nesebično, ničesar zahtevajočo ljubezen so opevali že pesniki vseh časov. Opevali so čut blaženstva, čut tiste tajne sreče, katero umeje le oni, ki jo je užival.

Opevali so tisti čut blaženstva, ko dušo jednega bitja naslaja zavest, da s svojim čustvom in svojim nagnenjem osrečuje dušo drugega bitja. Vse bistvo človeka se potaplja v morju čustva, kateremu sam ne bi vedel dati prave definicije.

Ali koliko neopisne, neizrekljive grozne boli donesa tako čustvo: taka tajna, nese-

poznajo tudi oni, ki niso nikdar videli pravne knjige (3344. avstrijskega občega drž. zak.) ter se je avstrijsko poslaništvo v Rimu opiralo na to načelo, ko je protestovalo proti italijanski vladi, ki je Alacevieha ščitila v zavodu. Italijanska vlada je pogrešila do sedaj: 1) ker ni Alacevieha administrativnim putem takoj iztirala iz zavoda; 2) ker razsodba v pravdi radi motenja posesti še ni izrečena, dočim se je imela izreči »senza dilazione e con la maggior celerità di procedura«; 3) ker da rektorja Pazmana noče zopet staviti v posest (»può... chiedere... di venir reintegrato...« — »La reintegrazione deve ordinarsi senza dilazione...«)

Te pogreške se kažejo tem večimi, ako se pomisli: 4) da je med napadaleci bilo pet kraljevsko italijanskih podanikov, a od poslednjih (neverjetno!!) je bil eden kraljevsko-italijanski polkovnik (de Galateo.)

Največo pogreško pa je storila italijanska vlada: 6) ker je bil (tako so javljale italijanske novine) napad izveden sporazumno z njo, ali vsaj z njenim dovoljenjem.

Kar se tiče zadnje točke, že dvakrat pojasneno od mene v »Edinosti«, pridodajem še danes, kar se čuje v italijanskih krogih.

Kakor je stala stvar pred napadom, mogli so Alacevich in družba morda nastopiti pred oblastmi proti zavodu (tu ne govorimo več o motenju posesti, ampak o vprašanju in meritu: katere dežele imajo pravico do zavoda?), ali se Pazmana (v ime zavoda) ni moglo prisiliti, da on nastopi proti drugim. Saj on se je nahajal v poštenu in resnični posesti. Radi tega, ako je X ali Y mislil, da mu pripada kako pravo, imel je ta X ali Y nastopiti proti Pazmanu. No, takov proces more trajati mnogo let, a do razsodbe zadnje instance bi bil Pazman — naravno — ostal v svoji posesti. Ravno to pa se je hotelo preprečiti!! Alacevich se je bil obrnil do odveta in do ministra pravosodja, Coco-Ortu — a par dni za tem se je izvršil napad.

Pazman je pozivljaj stražarje, da odstranijo nasilnike. Ali stražarji (par incredible) so izjavili, da ne morejo nastopiti proti nasilnikom!! Italijanska vlada pa je nasilnika Alacevieha razglasila enakopravnim Pazmanu, kateri poslednji se je nahajal v poštenu in resnični posesti... poslala je svojega komisarja, ki je odstranil Alacevieha in Pazmana na isti način...!! In kakor da to

bična, tiha, požrtvovalna ljubezen v srečo človeškega bitja, ako ne nahaja odziva v drugem bitju, ako je dozorela zavest, da je vsa ta udanost, vse to hrepenenje, vse to srčno nagnenje — brez nade! Torej da vsa čista, velika ljubav nima smotra, nima svrhe.

Ljubila sta se gorko. Vsaka črta na njega resnem obrazu, vsaki pogled iz velikih mu modrih oči je govoril o tem, kar je isknilo v duši. Vse, kar se je pojavljalo na njem in okoli njega, jej je govorilo: on te ljubi! Vse jej je dokazovalo: najdražje bitje si mi ti na svetu. Vse jej je prisegalo: ti ali nobena! Vse na njem jej je šepetalo: svitla zvezda, ki se mi prikazuje na mračnem obzorju, me spominja tebe in tvojih milih oči! Vse, vse, jo je tolažilo: tvoja iskrena želja se ti izpolnjuje, kajti ljubi te oni, kateremu se tako neizrečeno udana v tihi zvestobi svoji.

Vse to tajno nagovarjanje jej je dajalo močij, jo navdajalo s čuvstvom blaženstva, jej ulivalo nade, jej ogrevalo srce s pogumom; ne da bi izrečno govorila o tem, je tudi nje vedenje izražalo: ljubim te! Živela je samo zanj. Misel nanj — oh, kako sladka je bila ta misel — jej je slačila vsako opra-

— s pravnega gledišča — ni dosti grozno in strašno, javljajo se novine, da Pazman ne bo več postavljen v posest...

S tem bi italijanska vlada dosegla, za čemer je šla: Pazman, ako hoče biti zopet umeščen, naj (v ime zavoda) nastopi pred italijanskimi oblastmi... a dokler se stvar reši v zadnji instanci, more minuti več let...

Tako postopa italijanska vlada. A Hrvatoma se očitajo in prigovarjajo, ker so proti takemu postopanju — zinili.

Dr. B.

Biskup Strossmayer in zavod sv. Jeronima v Rimu.

V Zagrebu, 6. septembra.

(Dalje.)

Septembra 1889 je apostolska vizita prevzela upravo vsega zavoda. Isti na čelu je bil titularni kardinal Serafin Vanutelli, ki je bil ob enem kardinal-protektor kapitlja, a poleg njega sta bila imenovana kakor konviziatorja Peter Contarosso in Konstantin Contin. Apostolska vizita je proglasila z dekretom od 22. oktobra 1889, da je kolegij, ki je obstal od leta 1884, odpravljen; a v cirkularnem pismu do hrvatskih škofov je predlagala, da se mesto odpravljenega kolegija osnuje nov kolegij za kandidate svečeništva (klerikat). Po načrtu apostolske vizite bi se imela hospice in kapitelj odpraviti, a mesto teh dveh institucij uvesti kolegij, katerega bi upravljali trije hrvatski svečeniki, ki bi vzeli na se dolžnosti, katere je imel zborni kapitelj sv. Jeronima. Sedaj je nastalo glavno delo biskupov, da se mesto hospicea v Rimu ustanovi zavod, ki bi bil dostojen našega naroda, ter da bi nam, primerno našim okoliščinam, donesal čim več koristi.

Biskup Strossmayer je zahteval, da se »pri cerkvi sv. Jeronima osnuje cerkveni kolegij mladih svečnikov, ki bi stremili za popolnjenjem življenja, ter bi se sosebno hoteli izobraziti v bogoslovnih znanostih, ali bi želeli proučevati rimske arhive in knjižnice«. Predlogu apostolske vizite, da se osnuje kolegij za kandidate svečeniške, se je biskup odločno protivil: »ker bosta cerkev in narod imela veliko več koristi od kolegija mladih svečnikov, ki bi se v Rimu spopolnili v bogoslovnih znanostih, ali bi preiskovali spomenike starin v rimskih arhivih in muzejih. No-

vilo, vsako početje njeno! Kolike neizmerne, če tudi tihe sreče so jej donesali trenutki, ko je mogla misliti nanj! Kolike sreče in blaženstva se le, ko je prihajal v hišo in stopal pred njo — on: domači vzgojevalci in učitelji tujega jezika! Kako jej je vstrepečala duša in vriskalo srce v tej tajni sreči...!

Stroga mati je sedela na bližnjem mehkem divanu. Mar je res pozabila na — svojo lastno mladost? Kajti dozdevalo se je, kakor da nič ne sumi, da ne umeva, kar se vrši v duši ljubljene hčerke. Bila je rodite ljica, bila je njena mati. Njena kri se je pretakala po žilah devojke! Ali ni umela lastne krvi, vid jej ni bil toliko bister, da bi bil prodiral do hčerkinega srca.

On sam, domači vzgojevalci, učitelji tujega jezika, on, tujec na nje rodni tleh, on, tujec njeni materinščini, on — plebejec, on je umeval, kaj je vskliko, kaj ovete in žari v aristokratski duši dekličini! On je umeval, zakaj se jej tresejo drobni prstki, ko mu ponuja pisalo. On sam je umeval, kaj govori blek njenega očesa, ki ga je opaževalo po tajno in se topilo pod čarom in milobo njegovih velikih temnoplavih oči — njegovih zvezd...

(Pride še.)

čem oporekati — pravi biskup — da bi nam bil koristen tudi seminarij, v katerem bi se mladeniči napotjali v naukih katoliških znanostih; ker pa dohodki hospicea ne zadoščajo, da bi se osnoval dobro obskrbljen seminarij, v katerem bi se po jeden ali dva gojenca iz tolikih naših dijačev, ki imajo pravo do zavoda, dostojna odgojili, in ker naše dijačeve, z neznatnimi izjemami, imajo dobro urejenih seminarijev, bi bil jaz prej zato, da se nadejpolni mladeniči, ako je potrebno, tudi v večem številu pošiljajo v kolegij Germanik, v katerem se jih tudi sedaj nekaj odgaja. V Rimu treba svečeniškega kolegija. Takov svečeniški kolegij obstoji tudi na Dunaju, ki je že dosedaj dosegel sijajnih uspehov, in vspeval bo tudi v bodoče. In kar se godi na Dunaju, to se bo godilo z istim, če ne večim uspehom tudi v Rimu. — Po biskupovem načrtu bi se vse naše škofije imele razdeliti na provincije: zagrebško, zadarsko in vrhbosansko, ter po veličini provincij in številu katolikov bi imela biti dva dela kolegijalcev iz provincije zagrebške, a po jeden del iz provincije zadarske in vrhbosanske. Za prvega rektorja tega kolegija je predlagal biskup tedanjega vrhbosanskega kanonika, presvetlega gosp. Andreja Jagatiča. (Biskupovo pismo kardinalu Vanutelliju od 15. decembra leta 1889.) (Pride še.)

V Trstu, dne 16. septembra 1901.

Včerajšnji dan v Rimanjih. Včeraj izvršil se je v malih, ali zato toliko bolj zavednih Rimanjih dogodek, ki Rimanje postavi na odlično mesto v zgodovini našega naroda. Med zavednimi Rimanjci je bival ves včerajšnji dan njihov vladika Julij Drohobečki. Rimanje so prva slovenska vas, ki se more ponahati, da je imela v svoji sredi svojega vladika slovenskega unijatskega obreda. Rimanje so prva slovenska vas, ki se je otrsela latinskega jarma in se povrnila zopet k obredu svojih pradedov, k slovenskemu obredu, katerega sta pred davno minolimi časi uvedla med naš narod prva slovenska apostola sveta brata Ciril in Metodij. Slava Rimanjem, slava vrlim, nevstrašenim prvoboriteljem za naša prava na cerkvenem polju!

Kako so jim žareli obrazi, kako srečni in blaženi so bili včeraj v Rimanjih vsi od osivelega starčka pa do krepkega mladeniča, od upognjenjeh babice do zorne mladenke! Marsikaka solza je zabliskala na licu, neštvelno sre je drhtelo v dvigajočih se prsih presrečnih vaščanov, ko so gledali prijazno in mladeniško-sveže lice svojega škofa ter slišali iz njegovih ust mile slovenske glasove, ki so nam vzbujali spomine na davno minole čase, naše nekdanje slovenske moči in slave. Krasne spomine so nam vzbujali ti glasovi, a ti spomini niso bili otožni, temveč veseli, ker so nam slovenski glasovi v rimanjski cerkvi doneli kakor proroški glas našega zopetnega prerojenja, srečnejše naše prihodnosti. Ogromna množica ljudstva, ki se je včeraj zbrala v Rimanjih, posebno pa na populadanski slavnosti, dokazuje nam, da so vsi ostali tukajšnji Slovenci v mislih in željah spojeni z rimanjskimi »unijati«!

Vse, kar smo včeraj videli in slišali v Rimanjih, ostane nam neizbrisno v spominu, najbolj pa: slovo na borštanski postaji. Vse, kar je bilo živega v Rimanjih, spremilo je zvečer svojega ljubljene vladika v dolgem sprevodu na borštansko postajo, kjer so se od njega najprisrčneje poslovili.

Toliko za danes v naglici. Zaključujemo pa s konstatacijo, da je v trenutkih, ko je biskup Drohobečki v jeziku naših očetov pel slavo Vsevišnjemu, rosilo mnogokatero oko in ganotje se je pojavljalo na vseh obrazih.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 16. septembra 1901

Deželni zbor istrski. V sobotni seji deželnega zbora istrskega je bilo 20 italijanskih poslancev in osem naših. Opravičila sta se zaradi boleznii gg. mons. Šterk in dr. M. Laginja.

Deželni glavar dr. Campitelli se je spominjal v toplih besedah pok. predsednika Zjedinenih držav, Mac Kinleya, ter izjavil svoje ogorčenje na zverinskem zločinu. Prosil je za pooblaščenje, da v imenu dežele kondolira amerikanskemu generalnemu konzulu v Trstu. Poslanci so se v znak sožalja vzdignili se sedežev.

Po odobrenju zapisnika dveh zadnjih sej in po čitanju došlih vlog so prešli na dnevni red. Odobrili so razne račune in proračune za leto za leto 1899 in 1900. Tekom debate so podali naši poslanci v imenu manjšine tri izjave in sicer:

Dr. Dinko Trinajstić, ki je rekel, da bo manjšina glasovala proti vsem računom: prvič, ker ne more imeti zaupanja v deželni odbor, ki pristransko postopa nasproti Hrvatim in Slovincem, drugič pa zato, ker je manjšina proti običaju parlamentarnih dežel izključena iz vseh odsekov ter ne more kontrolirati delovanja njateh odsekov in deželnega odbora!!

Dr. Matko Trinajstić se je pritoževal, kako pristransko postopa deželni odbor o podeljevanju podpor posojilnicam in gospodarskim zadrugam. Hrvatske in slovenske zadruge ne dobivajo niti novčiča podpore. Šikanira se jih, da naj predložijo ital. prošnje in italijanska zadružna pravila. Razume se, da Slovani zaradi kake malenkostne pomoči nočejo svoje ponosa teptati z nogami. Manjšina torej ne more dotičnega računa vzeti na znanje ter ga odobriti, ker nimajo nobenega zaupanja v poslovanje deželnega odbora.

Prof. Matko Mandić je o debati glede šolskih računov izjavil, da manjšina ne more glasovati za odobrenje tudi iz razloga, ker nima zaupanja do e. k. deželnega šolskega sveta, ki je sestavljen iz vladnih ljudi, in od katerega bi toliko bolj morali pričakovati nepristranosti. Toda mi vidimo, da ees. kr. deželni šolski svet tako pleše, kakor dež. odbor svira, kakor da je dež. šolski svet le nekaka »prikrpina« deželnega odbora.

Za to slovanska manjšina ne more odobriti dotičnih računov.

Čitali in sprejeli sta se resoluciji dr. Dinka Trinajstića in dr., s katerima se pozivljata vlada in deželni odbor, da podelita izdatno podporo po toči hudo poškodovani občini Krasica v Bujskem okraju.

Interpelacija istega poslanca in dr. na ministra za nauk in bogočastje, da se vsako leto konstatira in dež. odbora sporoči število otrok, obiskujočih posamične razrede ljudskih šol. in število otrok, ki so obvezani obiskovati šolo, ter določi, kje je premalo in kje preveč razredov — se je izročila vladnemu zastopniku.

Končno je vladni zastopnik, namestniški svetovalec Fabiani, odgovarjal na interpelacijo posl. Bennatija in tovarišev o jezikovni kvalifikaciji e. kr. logarjev. Izvajal je, da je na istrskem poluotoku prebivalstvo, s katerim e. kr. logarji prihajajo v dotiko, skoro izključno hrvatsko in slovensko, a na otokih slovanske narodnosti po veliki večini. Razume se torej, da vlada imenovane službe oddaja takim prosilecem, ki zamorejo s prebivalstvom občeovati v njegovem jeziku. Ker so se dosedaj za logarje vsprejemali v prvi vrsti Istrani, ki navadno poleg slovenskega ali hrvatskega jezika umejo in govorijo tudi italijanski jezik, je pritožba interpellantov toliko manj opravičena. Dosedanja navada je bila razven tega taka, da se je o razpisih služb za e. kr. logarje v Istri vedno zahtevalo znanje kakega slovanskega jezika.

Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri dopoludne.

O položaju. V soboto je bil na Dunaju ministerski svet, ki je trajal dve uri in pol. Praški »Politiki« poročajo o tem posvetovanju: Udeležili so se vsi člani kabineta, izvemši ministra za deželno brambo, ki je na povabilo cesarjevo odšel na vaje na Ogerskem. Razun s tekočimi posli se je bavilo to ministersko posvetovanje s parlamentarnimi pripravi, izlasti z vladnimi načrti, ki se imajo predložiti v jesenskem zasedanju državnega zbora. Dan sklicanja državnega zbora še ni določen; le to je gotovo, da se parlament snide meseca oktobra.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. Dne 19. t. m. se bodo vršile volitve za mesta in trge. Katoliško-narodna stranka je proglasila nastopne kandidate:

1. Za Ljubljano gg.: Ivan Kregar, par sar in načelnik okrajne bolniške blagajne. Karol Pollak, tovarnar v Ljubljani.
2. Za Idrijo gosp.: Mihael Arko, dekan v Idriji.
3. Za Kranj in Loko gosp.: Anton Koblar, dekan v Kranju.
4. Za Tržič, Radovljico in Kamnik gosp.: Franc Špendal, župnik v Tržiču.
5. Za Novo mesto, Višnjo goro, Črnomelj, Metliko, Kostanjevico in Krško podpira kandidataro neodvisnih meščanov in obrtnikov, ki so se združili na gosp.: Josipa Košiček, posestnika v Novem mestu.

Narodno-naprodna stranka pa je postavila nastopne kandidate:

1. Za deželno stolno mesto Ljubljana: Peter Grasselli, ravnatelj užit. urada in hišni postnik. Ivan Hribar, mestni župan in ravnatelj »Banke Slavije«.
2. Za Idrijo: dr. Danilo Majaron, odvetnik in predsednik odvet. zbornice v Ljubljani.
3. Za Kranj in Škofjo-Loko: Ciril Piretrgovec in posestnik v Kranju.
4. Za Tržič, Radovljico in Kamnik: dr. Andrej Ferjančič državni poslanec in deželno sodni svetnik v Ljubljani.
5. Za Postojno, Vrhniko in Lož: Fran Arko posestnik v Postojni.
6. Za Novo mesto, Višnjo Goro, Črnomelj, Metliko, Kostanjevico in Krško: dr. Ivan Tavčar državni poslanec in odvetnik v Ljubljani.

Vsenemško gibanje in vlada. Z ozirom na zaključek uvodnega članka, priobčenega v tem listu minole sobote pod naslovom »Vsenemška fanfara«, nas jako zanima, kar pravi dunajski poročevalec »Politike« o stališču, ki je gospod Körber zavzemlje ozirom na vsenemško gibanje: »O gospodu Körberju se je govorilo od prvega začetka, da opraviča posle Vsenemeev in da je v najboljem razmerju do istih. On umeje sicer oporekati vsemu, kar so Vsenemci dosegli pri njem, ali preglasno govore dejstva, razvoj političnih in narodnih razmer nenemškim narodom na škodo, sosebnemu narodu češkega.« — Rečeni list opozarja češke voditelje na namere vlade za razdeljenje čeških škofij po narodnosti, in sploh na koncentrirano akcijo, da nemški del dežele dobi le nemške uradnike, učitelje in duhovnike, da tako češke manjšine ostanejo brez vsacega varstva. Praški list opozarja torej — kakor rečeno — češke voditelje, da te zahteve Nemecev si je prisvojila tudi vlada; to naj si zapomnijo, da bodo vedeli, proti komu se jim je boriti.

No, kakor moré imeti vsaka slaba stvar tudi svojo dobro stran, tako je tudi s fanfaro Vsenemeev: na Češkem je povspešila in oživela idejo kompromisa med češkimi strankami. V »Informacijo« pišejo vsaj, da je z ozirom na vsenemški naval vse nade, da pride do sporazumljenja med Mladočehi in Staročehi na eni in radikale na drugi strani. Pogajanja da so donesla popolno jasnost v tej smeri, da je vspricho vsenemškega navala sveta dolžnost vseh politično zrelih mož naroda češkega, da v tem usiljenem boju najbolji možje, brez razlike stranke, stopijo na čelo. Vsenemški ropot bo imel — če ne drugzega — gotovo ta uspeh, da se bodo volitve v čeških krajih vršile veliko mirneje. **Skupna narodna nevarnost bo delovala ublaževalno na politična nasprotstva!**

Zavod sv. Jeronima. Dispozicija razsodbe rimskega civilnega sodnika o tej zadevi se glasi: prvič: jemlje se na znanje preklic vabila proti Popovića; drugič: izjavlja se, da je sporna podlaga na zahtevo za postavljenje v prejšnji stan, predlagano od dra. Pazmana proti Alacevihu in družbi, odpadla in to v siled imenovanja vladnega komisarja; tretjič: izjavlja, da je sodnik v stadiju, v katerem gre za posestno vprašanje, nepristojen soditi o odškodnini, ker je sporna podlaga odpadla; četrtič: ukazuje dr. Pazmanu, da pozove tudi vladnega komisarja Susco, naj nastopi v pravdi, ki se bo nadaljevala na razpravi dne 21. t. m.; petič: pobota stroške; šestič: zaukazuje začasno izvršbo razsodbe.

Sodnik je, kakor je razvidno iz izvoda razsodbe, pripoznal motenje posesti, a vendar nekako opravičuje ta protizakonit čin, dalje pripoznava tudi nastavljenje vladnega komisarja, s čemer sam sebe pobija, ker, ako se je res zgodilo motenje posesti, nima vladni komisar tam ničesar opraviti, temveč moralo bi sodišče vspostaviti prvotnega posestnika,

dokler stvar ne bo rešena definitivno. Posebno klasično pa je to, da se sodnik v glavnem opira na imenovanje kraljevskega komisarja, dočim je bila ravno njemu prva naloga, da razsodi, da li je bilo imenovanje kraljevega komisarja opravičeno ali ne!!

Vojna v južni Afriki. Lord Kitchener je kakor smo bili poročali svoječasno, zahteval v svoji proklamaciji, naj se mu Buri brezpogojno udajo, ker jih bo sicer smatral za ustaše ter jih izžene iz dežele in jim požge, oziroma uniči njih posestva. Te dni so Angleži raznesli tudi novico, da se je poveljnik Botha udal; no, kakor smo že takrat slutili in kakor se je pozneje doznalo, bila je ta vest samo pobožna želja Angležev. Botha pa se še dalje vojuje proti Angležem in se mu niti ne sanja, da bi se jim udal. V soboto je iztekel termin, katerega je bil dovolil Kitchener Burom, da se udajo, a mesto tega dogaja se te dni ravno nasprotno: Mesto da bi bili stari nasprotniki položili svoje orožje, dvigajo se dan za dnem novi sovražniki proti Angležem, a ti novi sovražniki niso nihče drugi nego dosednji — angleški podaniki v Kapski koloniji. Kitchener je hotel na vsaki način imeti ustašev in zdaj ima zares — pravih resničnih ustašev. V London dobajajo namreč vesti o splošni ustaji, ki se je razširila poslednjih angleških pokrajinah v južni Afriki: Fraserburi, Bliston, Sutherland, Karnarvon, Varnhyas, Bory in Ellandillam. Ustaja se vedno bolj razširja in položaj Angležev v kapski koloniji (ponavljamo na njih lastni posesti) postaja vedno bolj kritičen. — Kaj ne, lepi vspehi Kitchenerjeve proklamacije!

Tržaške vesti.

Udarec za udarcem pada na vzgledno, daleč na okolo spoštovano rodbino Andrej Pertotovo (pri rumeni hiši) v Barkovljah. V dobi kratkih treh mesecev imajo sedaj tretjega mrliča v hiši. Najprej je ugrabila smrt 17-letnega Ernesta, nekoliko dni potem 25-letne Ljudmilo, a danes, ko dobe čitatelji ta list v roko, bo že položena v grob glavarica te mnogoštevilne spoštovane družine, gospa Antonija Pertot. Uverjeni smo, da bodo povsodi, kjer poznajo to rodbino, ko bodo čuli vest o tem novem udarcu, ki jo je zadel, občutili najgloblje in naskreneje sočutje. Bog podeli žalujočim ostalim, izlasti pa si volasemu pošteniaku našemu Andreju, tolažbe, da ne klonejo pod težo tolikih udarec!

Imenovanje. Računski poročnik Miroslov Vacek je imenovan poštanim asistentom v Trstu.

Kaj je »sodelovanje« in »vpliv«? G. Kristan trdi, da je sodeloval o nastopu nove ured. »Slovenke«, pri sestavljanju programa, za pridobitev novih sotrudnikov itd., da je torej bil opravičen trditi, da ima upliva na uredništvo »Slovenke«.

Obveščeni smo in objavljamo, da je bil g. Kristan po korektoru »Slovenke« naprošen, naj sestavi okrožnico, ki se je bila razposlala ob novem letu 1900 in ki je vabila na naročevanje »Slovenke«. G. Kristan je uslišal prošnjo takratnega prijatelja ter je koncepiral to vabilo, ki se je potem predložilo na pristojno mesto ter — odobrilo in tiskalo. Lahko bi se tudi ne odobrilo, spremenilo, dopolnilo ali deloma črtalo. G. Kristan je torej o tej priliki igral tisto ulogo, kakor jo igrajo na sploh — konceptni uradniki. Ako šef odobri, velja, ako ne, pa tudi mora biti dobro in se napravi boljše.

Če si je pa g. Kristan vsled tega naročila domišljal, da je nekak »tajnik« urednice, kakor je trdil nekoč, ali če je celo sklepal dalje, da bo prav za prav on šef-redakter »Slovenke«, kar je tudi govoril, potem ga je pač živahna domišljaja zavela predaleč in pripisati si mora sam sebi, ako so se mu gradovi, zidani v oblakih, porušili tako nenadoma.

Kaj je »dresura«? G. Kristan uči, da se dresira samo v menežarijah živali, doma pa pse. Opozarjamo ga na malo netočnost o razlaganju te besede. Dresira se tudi plemeničje živali, n. pr. konje, in današnje šolsko vzgojo imenujejo nezadovoljneži — dresuro.

Po našem menenju »dresirajo« tudi soejalni demokrati nerazsodne delavce v sovlastvju proti drugim slojem, v sovlastvju proti lastnemu narodu, proti veri. Ako se komu zabija v glavo puhle fraze o mednarodnosti in bratstvu, ako se ga »farba« z nado na utopično enakost, ne da bi se mu o tem podajalo drugega, nego grde psovke nasproti

vsem, ki so drugega menenja, ako se ga ne uči razmišljati o socialnem problemu, marveč le v slepi pokorščeni klanjati se višjim in najvišjim poveljem iz mednarodne sinagoge — to je po našem prepričanju dresiranje nedolžnih preprostih ljudi v hijene, katerim ni sveta nobena stvar in ki ne spoštujejo niti svetosti — družine...!

Prejeli smo in objavljamo:

Slavno uredništvo »Edinost«

Trst.

V smislu § 19 tisk. reda prosim, da se ponatisne v Vašem cenjenem listu »Edinost« sledeče:

Conjeni list od 10/9 1901 št. 207 se glasi: »Onemu bivšemu krčmarju pa, ki zabavlja po gori imenovanem zavodu, češ: se daj sem se vpisal tu (k mokračem) in ne dam niti novčiča več za narodne svrhe, bodi povedano, da, ako ne more spati radi onih bornih 6 kron, katere je dal »za Narodni dom«, mu jih nabereimo in porinemo v grlo, mi narodni delavci — samo da bo mir in da ne bo »mazal« sklede, iz katere je dosedaj kaj rad in pridno zajemal ter se mastil. Sploh izjavljamo, da ga nočemo več v sredo, ker izdajice svoje domovine in svojega roda ne zaslužijo, da bi občeovali z nami pošteni delavci in zvestimi sinovi naroda!

Za danes toliko! Ako ne bo zadostovalo to, pridemo z imenom na dan! Strela udri iz višine izdajalec domovine!«

Ta stavek je jednostavno naperjen proti meni, ker ob tej navedeni dobi sem podpisani tam krčmaril.

Ni resnice, da sem pristopil k »mokračem« in da bi bil kedaj navedene besede izustil; ni res, da bi ne mogel spati radi tistih bornih 6 kron, katere sem dal za »Narodni dom«. Res pa je, da sem z veseljem dal 12 kron, katere sem z žuljavimi rokami prihranil, da sem mogel darovati za sveto reč. Ne potrebujem pa, da bi mi kdo, bodi si ta ali ta porival kronice v moje grlo, kajti jaz sem jih daroval in še jih bom, ako mi da Bog srečo. Nisem mazal nikdar sklede, dragi napadovaleci, in jedel rad žnje in se mastil. Dragi napadovaleci! Da bi jaz imel danes tiste kronice, kar so mi ljudje dolžni ostali, presneto bi se hotel oblizovati in mastiti, pa tudi za Narodni dom še 24 kron dati. Jaz nisem bil nikdar izdajica in nikdar ne bom, ampak jaz ljubim narod in dom iz dna srea, morda bolj goreče, kot taisti, kateri name mečejo strele goreče.

Ako me ne hočejo napadajaleci v svojo sredo, bom ostal pri strani, oni naj kujejo hudo, jaz bom pa toliko bolj ljubil narod in hranil še kako malo svetice za darovati »Narodnemu Domu«.

Zvesti sinovi naroda odpustijo tudi grešnikom svojim, jaz tudi napadalecem odpustim; s strelam udarjati na mojo glavo, pa nij potreba, kličite jo hudobni napadajaleci nad svojo a ne nad mojo. S tem dokončam smešnostim in obžalujem, da ste delavci napadati začeli delavca. Ah, ah, kam jadramo!

Nekdanji krčmar.

Trst, 15/9 1901.

Opazka uredništva. Ubogi § XIX tiskovnega zakona! Revež mora služiti tudi — neznanim gospodarjem! Ta popravek bi torej lahko mirno vestjo poslali v koš, ali ga ne! Celó radi ga priobčujemo, ker je dobro znamenje, ako se ljudje sramujejo biti narodni izdajice in prisegajo, da ljubijo narod svoj iz dna srea.

Laška nesramnost! Pišejo nam: V italijanskem listu »La Tribuna Illustrata« od dne 15. t. m. je na zadnji strani slika, ki predstavlja, kako ruska duhovščina proklinja — bicikelj (!!) in kako ljudstvo razbija istega!

Da bo ta slikani — nestvor se bolj popoln, so naslikali »naši dobri prijatelji« patrijarha in duhovnike v svečanem ornatu ter celo maso naroda, ki z nekako grozo opazuje — zmaja v podobi dvokolesa!

Lahi sami dobro vedo, da je to danes povsem nemogoče, ali njim je le za to, da sramote vse, kar je slovanskega!

Denimo pa slučaj, da bi bilo v Rusiji danes res še mogoče kaj sličnega — bilo bi to še vedno le malenkost, vspricho tiste laške duhovščine, ki dopušča, da v »Abruzih« gonijo bike v cerkve — z namenom, da isti pomažejo — svetišča! Ni-li tako?!

Najnovjeje! Pišejo nam: V tukajšnjih laških listih čitamo, da je zdravstveni urad dal uničiti množino gljiv, ker so bile iste baje — nabrane po dežju!

To je za nas nekaj povsem novega! Te dni je bilo tu na stotine prodajalcev gljiv, ki so imeli vse gljive mokre. Ob nalivih, ki

so bili te dni, ni niti misliti, da bi kedo prinesel suhe gljive na trg! Gospodje komisarji, ki poznajo gljive le iz knjige, so naredili vnebovpijočo krivico, ko so revnim kmetom uničili vse kar so ti s težavo nabrali in prinesli 4-5 ur daleč, z namenom, da si za prodano blago kupijo vsaj — kruha!

Sploh opazujemo, da ti magistratoveci niso pretankovestni ko jim je do tega, da bi škodili revnemu kmetu.

Pisce teh vrstic je svoječasno sam nabiral gljive (in to največkrat po dežju), kar delajo večinoma vsi oni, ki se pečajo z nabiranjem gljiv. On sam in istotako tudi drugi so jedli nabrane gljive, ali opaziti ni bilo, da so gljive strupene, če tudi nabrane ob deževnem vremenu.

Morda so novi učenjaki res iznašli to nevarnost, katere pa v resnici ni, o čemer se gospodje lahko sami prepričajo!

Mi tudi radi verjamemo, da so gospodje pregledovalci gljiv nekoliko nervozni, ali radi tega ne sme trpeti revni kmet, ki nima na tem druge krivde, nego to, da je reven in potreben. Saj — drugače bi gotovo ne nosil gljiv v Trst na prodaj!

Kaj »Piccolo« pripoveduje in kaj zamolčuje! Razni listi pripovedujejo natančno: Že nekaj časa sem je oblastim na južnem Ruskem začelo postajati sumljivo, da je večina novincev, ki so prihajali na nabor, bolana na ušesih. Oblasti so začele preiskovati to stvar, in so slednjič doznale, da je v Odesi prava tovarna za proizvajanje boleznih na ušesih. Neka Šehapira in Essigmann sta mladencem, ki so prihajali k njima, brizgala v uho neko tekočino, katere je povzročila umetno bolezen na ušesih. Seveda so morali novinci to operacijo drago plačati. Nečloveška sleparja so zaprli ter zaplenili vse njiju orodje in tekočine.

To vest prinesel je tudi židovski »Piccolo della Sera«, le da je modro zamolčal, da sta bila ona dva tiča — Žida. Če je še kedo, ki ne veruje, da je »Piccolo« židovski list, temu ni pomagati....!

Čitalnica pri sv. Jakobu. Včerajšnjega ustanovnega shoda Čitalnice pri sv. Jakobu udeležilo se je toliko naših mož in mladencev, da je bila dvorana »Delavskega kons. društva« napolnjena do zadnjega prostora.

Sklicatelj shoda, g. Rakuša, je predstavil navzočim g. vladnega zastopnika, pozdravil pristopivše ude, podal v daljšem govoru zgodovino in pomen čitalnic po Slovenskem ter prečital pravila »Čitalnice pri sv. Jakobu«. Na to se je vršila volitev in sestava odbora. Izvoljeni so bili: Predsednikom g. Bizjak Angelj, podpredsednikom g. Čehovin Josip, tajnikom g. Rakuša Fran, blagajnikom g. Primožič Fran, knjižničarjem g. Ban Fran, odbornikoma gg. Uković Fran in Zafred Fran, namestnikoma gg. Rehar Vekoslav in Čevna Anton, pregledovalcema računov pa gg. Rebek Ivan in Keršovan Filip. Navdušenje je bilo neopisno. Udov je pristopilo prvi dan že toliko, da je obstanek Čitalnice zagotovljen. Nadaljne prijave sprejema gosp. blagajnik, g. Primožič Fran, ki stanuje v »Slovenskem domu« pri sv. Jakobu. Čitalniški prostori se otvorijo 1. oktobrom.

Drobne vesti. Ogenj. Včeraj popoldne je gorela mirodilnica in magacin g. Ludvika Nagelsmida v ulici S. Sebastiano. Došli gasileci so ogenj kmalu pogasili. Škode je 2000 kron. Mirodilnica je zavarovana.

Poskusen samomor. Sinoči po 7. uri zvečer je skočil iz okna svojega stanovanja 62-letni Angel F., stanujoči v ulici Paduina. Poklicani zdravnik mu je dal prvo pomoč in je izjavil, da rane, ki jih je nesrečni človek dobil o padcu, niso nevarne.

Aretovanje. V soboto zjutraj je policijski oficijal g. Titz aretiral 19 letno Marijo Nagele s Koroškega, katero je celovška policija že več časa iskala, ker je svoji bivši gospodinjci pred časom ukradla perila, vrednega 58 K. Maričko so sprovedli v ulico Tigor, odkoder jo odpošljejo v Celovec na obračune.

Ponesrečenja. 26-letni težak Ivan Petišin, stanujoči v ulici del Monte, je padel na delu in dobil več ran na levi roki.

Predvčerajšnjem zjutraj, je 18-letni kovač Josip Abram bivajoči v ulici della Fieriera št. 10, padel ne svojem delu in dobil več nevarnih ran. — Oba sta dobila pomoč na zdravniški postaji.

Povožena je bila v soboto zjutraj od neke kočije 69-letna Marija Zuir, stanujoča v ulici Bergamasco št. 14. Uboga starka je dobila več ran.

Dražbe promaženin. V torek, dne 17. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled aaredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe preinčenja: ulica Carintia 15, orožje; Rozol 312 in 654 2 voza; ulica Chiozza 6, hišna oprava; ulica Bergamasco, hišna oprava; ulica Aequedotto 2, oprema v zalogi in vaze; veliki trg (palača Modello) oprema v zalogi; Lonjer 8, krava; ulica Donota, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18.4, ob 2. uri popoldne 22.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.2. — Danes plima ob 9.13 predp. in ob 8.51 pop.; oseka ob 2.55 predpoludne in ob 3.7 popoldne.

V počestčenje spomina pok. gospe Antonije Pertot. Rodbina dr. S. Pertotova je podarila ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda 20 K. mesto venca na krsto nepozabne snah oziroma strine, gospe Antonije Pertot v Barkovljah.

Za podružnico sv. Cirila in Metodija na Greti je darovala č. rodbina Svetka Martelanc 10 K mesto venca na krsto pokojni Antoniji Pertot.

Za dijaško kuhinjo je daroval g. Svetko Martelanc 10 K, ker se ni mogel udeležiti pogreba gospe Antonije Pertot, ker je na treč moral v istem času odpotovati.

Vesti iz ostale Primorske.

× Vipavska razstava grozdja in sadja. Iz Rihemberga smo dobili v soboto popoldne, žal da še le po zaključku lista, sporočilo, da je razstava v Kasovljah krasno obložena. Naš poročevalec je pozival tudi naše okolišanske kmetovalce, naj prihite tjakaj, da bodo videli kmetijski napredek vipavske doline.

Vesti iz Kranjske.

* Ljubljansko barje je pod vodo vsled močnega deževja zadnjih dni. Sploh je deževje po vsej deželi Kranjski napravilo veliko škode.

* Električna železnica v Ljubljani. Od dneva otvoritve pa do včerajšnjega dne je bilo porabljenih 21000 vozni listkov.

* Bukova drva so v Ljubljani podražila za 2 gld. in še za to ceno jih je težko dobiti. Vzrok temu je — pomanjkanje delavcev, ker vse drvi v Ameriko.

* Groznanesreča se je prigodila v soboto na Kolpi pri Metliki. Ker se skripec pri prevozu utgal, je z brodom vred utonilo: dvajset oseb, 2 para konj in kakih 50 glav druge živine.

* Nagla smrt. Iz Želimelj poročajo »Slovenec« o nastopni nesreči, ki je pogubila mlado človeško življenje. 16 letni Josip Tomazič je ostril vodno žago. Ker pa se mu je držalo pri pili snelo in je padlo ob žagi na spodnje tramovje, je fant skočil v spodnje prostore, da pobere »rožiček«. O tem pa je menda stopil na železni tečajnik, zbok česar se je žaga sprožila in je preslica nesrečnega dečka tako stisnila na spodnjo stran, da je bil mrtev v hipu. Mati ponesrečenca je bila prav blizu nesreče, a ni ničesar opazila in ni čula nikakega glasu.

* Z orožnih vaj. Bilo je dne 22. avgusta, ko smo se zbirali v Št. Peterski vojašnici v Ljubljani. Tu ni bilo konca ne kraja stiskanju rok nekdanjih prijateljev in znancev slavnega 17. pešpolka. Popoldne smo se preoblekli. Po peti uri pa smo odhajali ogledovat si belo Ljubljano ter smo posadali po gostilnah in kavarnah; tako je trajalo pet dni. Jaz pa se nisem brigal samo za veliki preobrat mesta v smeri moderniziranja — v tem pogledu se je res velikansko storilo v Ljubljani —, temveč zanimal sem se tudi za nekaj drugega: koliko smo napredovali v narodni zavesti. In da sem odkritosrčen: tu pa nisem bil tako zadovoljen. Res, neprijetno presenečen sem bil, ko so mi trojica gospodov na mojo opazko, da se v Ljubljani še vedno veliko preveč nemškutarji na javnih prostorih, prigovarjali, da le boljše družine govore nemški med seboj. Kaj praviš k temu, dragi čitatelj?! Jaz bi menil, da ravno »boljše družine« bi morale prednjačiti z dobrim izgledom.

Dne 27. avgusta zjutraj smo v dežju odkorakali na južni kolodvor, odkoder smo se ob 1/2 8. uri, vsi premočeni, odpeljali proti Postojni. Dospevše v Postojno sta nam mrzla

burja in dež priredila prav — hladno vsprejem. Ko smo se na kolodvoru, pod milim nebom, do dobrega ohladili, v takem vremenu, smo odkorakali v Goriče, kjer smo smeli svojo obleko in telo čez noč sušiti — v slami. Naslednjega dne smo odkorakali, ko je bilo še tema ter smo popoldne, vadeči se, dospeli v Selee, kjer smo ostali do 4. septembra. Tudi v tej prijazni vasi je bilo opaziti marsikaj: valovje volilne agitacije se je penilo, da je bilo kaj. Pa pustimo to! Politiška pesem, grda pesem — to ni za vojaka.

Iz Sele smo hodili vsaki dan podit sovražnika zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Seveda smo vselej kakor zmagovalci prišli z bojišča. Le enega pa nismo mogli nikakor premagati, in to je bil: neomika, odurnost nekaterih častnikov! Nočem vam na široko opisovati tega sovražnika. Le par izgledov.

Marsikomu je — z menoj vred — vskipovala kri, ko je moral poslušati nekega stotnika, ko je za vojaki upil: Kranjske s..., kranjske (tu si pa ne upam zapisati niti začetne črke, da se ne zamerim nežnim čitateljicam) in še marsikaj drugega, kar so mi še drugi povedali. Tudi »kranjskih oslov« in »kranjskih barab« ni manjkalo. Neki visokošolec je moral pogoltniti »trotelna«.

Neki drugi častnik nam je očital »Kraimerische Indolenz«, »Mordskrainer« itd.

To so žaljenja ne samo za vojake polka, temveč za vso deželo kranjsko. Zato si usojam — in to v imenu vsega prebivalstva dežele Kranjske — prositi višo vojaško oblast, da takim gospodom pove — in prav po vojaški — da tudi kranjski Slovenec ima nekaj samoljubja v sebi in zmisla za svojo čast. In da ni dostojno častniškega dostojanstva, pa tudi v interesu vojskine institucije da ni, ako se častniki tako spozablajo, da brez potrebe žalijo moža v njemu narodnem in človeškem dostojanstvu. — Pa tudi do naših poklicanih mož — liberalnih in klerikalnih — bi apeliral, naj skrbre, da bo naše narodno dostojanstvo intaktno na vse strani. Potem bo zmaga nas — vseh!!

Potem smo bili nastanjeni v Knežaku. V soboto 7. t. m. ob 10 uri zjutraj so bile vaje zaključene. Odkorakali smo v vas Koče, kjer smo se zbrali proti večeru v Žigmanovi gostilni. Bilo nas je kakih 15 podčastnikov, med nami tudi 2 visokošolca. Ob veseli pesmi, ob prisrčnih zdravljicah in živio-klicih smo hitro pozabili na vse prestano.

O polnoči smo odkorakali v Št. Peter, od koder smo se zopet odpeljali v Ljubljano, zopet preoblekli in se razšli, položivši na žrtvenik svoj krvni davek.

Ive Jus-veritas.

Razne vesti.

Grozno maščevanje prevarjenega deklice. Iz Aleksincev v Srbiji poročajo o krvavi osveti prevarjenega dekleta. Dne 2. t. m. okoli 7 in pol na večer, izvršila se je krvava ljubavna tragedija na Aleksini ulici. Neka deklica je večkrat zaporedoma ustrelila iz samokresa na svojega zapeljiveca in ga tudi usmrtila. Na to nenavadno streljanje, se je nabralo mnogo ljudstva kraj mrtvega in okrvavljenega mladeniča. Deklica — ubijalka — se je prerila iz množice in zbežala naravnost na policijo.

Na ulici je navstal grozen krik in vik; vse ljudstvo je bilo zbegano, dokler ni močna roka dvignila mrtvega mladeniča in ga ponela stari materi njegovi. Na policiji je deklica izpovedala, da jo je mladenič mučil in varal, — tako da je postala mati. Pogazivši nje dekliško čast da jo je brezvestno zapustil, a ona videča se tako kruto prevajeno, ponižano in nesrečeno za vedno, je sklenila maščevati se in s samokresom končati življenje tistemu, ki jo je prevaril in ostavil. Sedaj pričakujem — je svršila deklica — pravične sodbe.

Loterijske številke, izžrebane dne 14. septembra:

Gradec	58	53	5	69	43
Dunaj	62	9	78	16	12

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 23. avgusta do 6. sept. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravišтво »Sl. Naroda« 257.09 K, obrtno pomožno društvo v Ljubljani 20 K, prof. Fr. Novak v Ljubljani 4 K, posojilnica v Slatini 50 K, posojilnica v Cerknem 20 K, podružnica v Litiji 108 K, podružnica v Gorenji Radgoni 217.30 K, ženska podružnica v Dornbergu dohodek veselice 84 K, podružnica v Ptuj 39 K (po Sl. N.), bralno in pevsko društvo

»Školj« v Šmarjah polovico veselicega dohodka 25 K, dr. J. Jamšek v Litiji del nasprotnikove globe v kazenski zadevi 400 K, slov. abiturijentje 1891. l. ob desetletnici 28 K. — Družba je imela meseca avgusta 3725.83 kron dohodkov in 4192.74 kron stroškov.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Brzajavna poročila.

Car na potu v Francijo.

KIEL 16. (B) Car in carica sta danes zjutraj odpotovala na Francozko.

Cesar na vajah.

DOLNJI MIHOLJAC 15. (B.) V vaški cerkvi je bila danes sv. maša. Prvi je došel nadvojvoda Josip, ki je pred cerkvijo pričakoval cesarja. Točno ob 8. uri je prišel monarh s spremstvom. Škof Samuel pl. Hettyjey je pričakoval cesarja na cerkvenih vratih ter sprovedel istega do prestola, prirejenega v cerkvi. Nj. Vel. cesar je slušal mašo deloma stoje, deloma kleče. Malo pred ofertorijem je došel romunski prestolonaslednik s spremljevalci ter se namestil nasproti altarju. Po dovršeni maši je škof ob asistenci duhovnikov spremljal cesarja iz cerkve. Cesar se je povrnil v glavni tabor.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 15. (B.) V Almorex (provincija Toledo) je prišlo do upora proti orožnikom, ker so neko osebo aretirali; orožniki so morali zbežati v mestno hišo. Palo je nekaj strelav, glavne kolovodje so zaprli.

Smrt Mac Kinleya.

BUFFALO 15. (B) Iz poročila o raztelesenju je posneti mej drugim: Smrt je nastopila vsled prisada, ki je navstala v želodcu na ranah, povzročenih po krogli ter vsled prisada tkanin v luknji, ki jo je napravila krogla. Smrti ni mogla preprečiti nikakoli kirurška ali medicinska pomoč, kajti ista je bila direktna posledica povzročenih ran.

BUFFALO 15. (B) Včeraj se je vršilo zaprisezanje Roosevelta. Navzoči so bili ministri in druge osebe. Vojni tajnik Root je naznanil Rooseveltu, da je ministerstvo sklenilo iz vladnih ozirav, zaprositi ga, naj takoj položi prisego. Na to je odgovoril Roosevelt: »Na vašo željo položim takoj prisego in bi o tej uri globoke žalosti, ko narod žaluje radi tolike izgube, izjavil, da meni bo cilj ta, da bom nespremenjeno nadaljeval politiko Mac Kinleya za mir, vspevanje in v čast naše ljubljene dežele.« Na to je Roosevelt položil prisego v roke sodnika. Roosevelt je izrazil željo, da bi se mogel pogovoriti s člani kabineta samimi. Na tej konferenci jih je prosil, naj vsaj za trenutek obdrže svoje portfelje, kar so ministri tudi obljubili.

WASHINGTON 16. (B.) Državni tajni Hay prosi vse zastopnike inozemskih vlasti naj obvestijo svoje vlade, da je čast predsednika prešla na Roosevelta.

Prince Jurij. Rumunski dijaki na Grškem.

ATENE 15. (B.) Prince Jurij je do pel semkaj na tridnevno bivanje, v torek odpotuje preko Trsta, Dunaja in Berlina v Kodanj.

Slavnosti romunskim dijakom na čast nadaljujejo. Razna mesta so jim priredila prisrčen vsprejem in mnogo županov iz mest po deželi je doposlalo brzajavne pozdrave. V mnogih brzajavkah, došli iz Bukarešte, se izreka zahvala romunskega prebivalstva. Atensko novinstvo povdarja političko važnost vsprejema, prirejeneg, romunskim dijakom.

Stanovanje s hrano

Išče mladenič v bližini sv. Antona starega. Natančneje se poizve pri vratarju v ulici della Sanità št. 7.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea

ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročila tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

